

Predstavitev podpisne akcije za program pri ORF

PODPISNA akcija, ki so jo sprožile SPZ, KKZ in Arge Kärnten in s katero hočejo podkrepiti zahtevo po celodnevem radijskem programu in razširjenem televizijskem v okviru ORF, je naletela na velik odziv. Podprle so jo tudi vidne osebnosti in inštitucije javnega življenja, med drugim univ. profesorji (dr. Erika Weinzierl, rektorja W. Dörfler in H. Konrad, G. Hödl, Anton Pelinka, E. Matzner in drugi), deželni poslanci Melitta Trunk, Peter Haderlapp, Raimund Grilc in Peter Kaiser, zvezna poslanka W. Posch in T. Stoisić, Avstrijska liga za človekove pravice, nekdanja vrhunska športnika Franz Klammer in Karl Schnabl in mnogo drugih. Seveda so akcijo podprle tudi vse slovenske organizacije in inštitucije, kakor tudi sosvet za slovensko narodno skupnost.

Radio: odločitev bo politična

Čeprav so licence za privatne radijske frekvence že razdeljene, pa še vedno ni jasno, kakšno bo stanje na manjšinskem področju. Že drugič je bila odločitev preložena in dunajska komisija je zadevo nekako predala nazaj na Koroško, češ: povejte, kaj je storiti. Ker sedijo v komisiji pač predstavniki strank, je jasno, da bo strankarska »dobrohotnost« ali nagnjenost do tega ali onega igrala odločilno vlogo.

Kot je znano, se za frekvenco potegujeta istočasno društvi AGORA in Korotan; prvo je nadstrankarsko in interetnično, saj so v njem pripadniki tako »levih« kot desnih, katoliških, kulturnih (med katerimi je tudi Slovenska prosvetna zveza) in interesnih iniciativ. Korotan je v glavnem društvo Mohorjeve, sodelujejo pa tudi Narodni svet in KKZ. Med obema se je zapletlo, ker Mohorjeva oz Korotan (mag. Pipp) niso pripravljeni na enakopravno delitev oddajnega časa, kakor ga je predlagalo društvo AGORA. Korotan se očitno bolj ogreva za varianto »vse ali nič« in je sicer ponudil društvu AGORA manjšinsko udeležbo – se pravi: AGORA naj bi bila udeležena pri Korotanu do 49 odstotkov, Agora pa je seveda tako ponudbo odklonila. Pomenila bi namreč, da bi sicer morala polovično financirati

Akcija je bila v sredo predstavljena javnosti, zbrani podpisi pa bodo predani državnemu sekretarju za kulturo dr. Petru Wittmanu ob prvi priložnosti. Računajo na njegovo prisotnost na kongresu narodnih skupnosti v Millstattu.

Podpisalo je doslej nad 4300 ljudi, zanimivo pa je, da je med njimi tudi 26 županov iz vseh političnih taborov. Mladina pa se je še posebej izkazala: Delo-

vna skupnost koroških mladinskih organizacij, ki združuje celo vrsto podorganizacij, se je prav tako brez zadržka izrekla za celodnevni radio.

V torek je bila v zvezi s to akcijo tiskovna konferenca na Dunaju. Generalni tajnik ORF Weiß je sicer načelno izrazil pripravljenost ORF za tak program, vendar poudaril, da bi moral stroške zanj nositi Urad zveznega kanclerja. S. W.

Hura! Pa imamo vrtec! V Borovljah so svečano in tudi uradno odprli prostore, v katerih že od 22. septembra deluje dvojezični otroški vrtec. Slavnosti so se poleg ponosnih Borovelčanov udeležili predstavniki občine, dežele in zveze. 18 otrok je zaenkrat, ki se pri vzgojiteljicah Angeli Kuchling in Triksi Verdel odlično počutijo. Boroveljska samoiniciativa je postala vzor tudi za prebivalstvo drugih krajev, ki se nameravajo v naslednjem letu pospešeno posvetiti problematiki dvojezične predšolske vzgoje.

Foto: SV

izvajanje programa, v odločanju pa bi nikoli ne mogla uveljavljati svojega programa.

Zanimiva sta koncepta obeh načrtovanih radijskih oddajnikov: težišče pri AGORA so angažirane oddaje za vse starostne stopnje, pa tudi v smislu ustvarjanja mostov med večino in manjšino. Korotan – sodeč po vložnem predlogu – se osredotoča na »glasbeno preprogo« (Musikteppich) z evergreens in nemškimi šlagerji. To preprogo naj bi prekinjali krajši teksti.

Kljub temu: zdi se, da ne gre v prvi vrsti za programsko kvaliteto, temveč za lobiranje med strankami. Svobodnjaki so sploh proti temu, da bi manjšina imela na razpolago frekvenco, ljudska stranka pa hoče še »preveriti« zakonske pogoje. Kako bodo stranke odločile, pa bo znano 16. novembra. S. W.

PREBLISK

■ »Novi« mediji (v današnjih hitrih časih tudi ti niso več novi) so v vedno večji meri izživ tudi za manjšine. Kongres narodnih skupnosti v Millstattu, ki se bo začel 6. novembra, jih ima za osrednjo temo. Ne vač tako nova medija, radio in televizija, sta v ospredju zahtev vseh manjšin, na Koroškem smo izvedli podpisno akcijo, s katero zahtevamo od države normalno oskrbo z oddajami.

Po padcu radijskega in TV monopola (zasluge za to ima v veliki meri tudi AGORA) si obetamo dodatno tudi privatni radio. 16. novembra naj bi izvedeli, ali bo to spet nekaj monopolni radio slovenske

desnice ali pa bo imel možnost širše zasnovani (in cenejši) interkulturalni program. Če bi me kdo vprašal (pa me ne), za koga se bolj ogrevam, bi odgovorila: no, saj ni treba razkladati, menda ste že ugotovili.

Ne zdi se mi dobro, če se

Ven iz zatohlosti

zapiramo v svoje majhne niše, ki spet ne dosežejo več kot le manjšino. Zadeve dvojezičnosti morajo biti tudi zadeve večine: ne gre za to, da se bodo vsi po vrsti naučili slovensko, to bi bilo iluzorično. Gre za to, da nas bodo poznali, nas spoštovali in priznali, kar nam gre. Morda pa celo vzljubili. S. W.

Nagrajenci (z leve) Štefan Merkač, Christina Gruber in J. Tomic. Foto: SV

Sredstva za kmete še niso izčrpana

Pretekli petek je Kmetijska zbornica v Celovcu predala nagrade EU raznim kmečkim iniciativam, ki so se udeležili natečaja v okviru pospeševanja Cilj 5 b.

Od leta 1995 dalje Evropska unija namenja strukturno šibkim in zapostavljenim regijam, to pa je kar 60 odstotkov Koroške površine, pospeševalna sredstva, ki znašajo za Koroško približno 850 milijonov šilingov. V pisarni za Cilj 5 b pospeševanje pri KZ je bilo oddanih nad 1.000 projektov, dobra četrtina pa je lahko pridobila pospeševalna sredstva.

Na svečanosti pa je bilo tudi rečeno, da so pospeševalna sredstva še na razpolago in da

bo po letu 1999 denarja za pospeševanje regionalnega razvoja znatno manj.

Natečaja se je udeležilo 55 kmečkih iniciativ, njihovi projekti pa so bili razdeljeni v tri kategorije (vzpostavitev omrežja, kooperacije in posamezni kmečki obrati). Žirija je projekte ocenila za zelo profesionalne, njeni nosilci pa so izkazali veliko kreativnosti, izvirnosti, skupinskega duha in kvalitete. Samo na taki osnovi je v obrobni krajih mogoče živeti in preživeti.

Med nagrajenci je bilo tudi združenje »Ernte für das Leben«, v katerem sodeluje tudi naš rojak Štefan Merkač, ki je odgovoren za kontakte z biokmetovalci v Sloveniji in za regionalni marketing na Koroškem. Priznavalno nagrado so združenju podelili prav zaradi njegovega odličnega delovanja na področju marketinga. To združenje je v začetku oktobra uspešno predstavilo biokmetovalce in iniciative iz prostora Alpe-Jadran na Novem trgu v Celovcu. M. Š.

Iz vsebine:

Reakcije iz Slovenije

V Sloveniji z začudenjem, pa tudi z ogorčenjem reagirajo na resolucijo koroškega deželnega zbora, ki pogojuje pristanek Avstrije za vstop Slovenije v EU. Esez M. Drčar-Murko na str. 3

Državni praznik

Kakor je že običajno pri mnogih slovenskih prosvetnih društvih, je bila tudi letos ob državnem prazniku vrsta prireditve »Dober večer, sosed«.

O tem na strani 4.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na

osrednjo
spominsko
svečanost

v počastitev padlih v
borbi proti nacifašizmu

v petek, 31. oktobra 1997,
ob 15. uri
na pokopališču na Bajtišah

Polaganje
vencev,
govor,
pevski zbor
in recitacije

KO SO se ob koncu 80-ih let razmere na Kosovem zaostrele, so si srbski nacionalisti izmišljali nove in nove albanse »incidente«, da bi zaostreli vzdušje v avtonomni pokrajini in tako legitimirali enostransko ukinitev avtonomnega statusa pokrajine.

V mislih imam npr. natolcevanja srbskih nacionalistov o albanških posilstvih srbskih pravoslavskih nun ipd.

Na to sem moral pomisliti, ko sem prebral komentar Janka Kulmescha v zadnjem NT. Že sam naslov komentarja »Rasterfahndung proti narodnim skupnostim« sugerira nekaj hudega. Ve se, da je to metoda policije, ki se na ta način bori zoper organiziran kriminal.

Kulmesch trdi, da je do obiska Zvezne računske kontrole prišlo, ker ga je izsilila »skupno s predsednikom sosveta za slovensko narodno skupnost dr. Marjanom Sturmom – dr. Achleitnerjeva«.

Lahko bi bil vesel, da mi Kulmesch pripisuje takšno vplivnost v avstrijski državni upravi, ki na moj namig takoj ukrepa. Resnica je bolj banalna. Zvezna računska kontrola

periodično kontrolira urad zveznega kanclerja in po nekaj letih v teh dneh ponovno kontrolira tudi oddelek V/7, ki je pristojen za avstrijske narodne skupnosti. Ta urad vodi od lanskega leta naprej gospa mag. dr. Achleitner.

Oddelek V/7 urada zveznega kanclerja je med drugim pristojen za izplačilo podpor avstrijskim narodnim skupnostim. V preteklih osmih letih, odkar koroški Slovenci sodelujemo v sosvetu, je oddelek V/7 vedno upošteval predlog razdelitve podpor, kot ga je izdelal sosvet za slovensko narodno skupnost.

Ko posamezna društva prejmejo podporo, se pogodbeno obvežejo, da oddelek V/7 lahko dobi vpogled v njihovo knjigovodstvo. Oddelek V/7 urada zveznega kanclerja je torej na predlog zvezne računske kontrole opravil ob prisotnosti zvezne računske kontrole pri nekaterih večjih organizacijah vpogled v računovodstvo. Ob tem je šlo predvsem za to, ali so organizacije denar, ki so ga prejele od urada zveznega kanclerja uporabile v tem smislu, kot so zanj zaprosile. Nič več in nič manj.

KOMENTAR

Dr. Marjan Sturm

Dejstvo je, da je oddelek V/7 – tudi pod vodstvom gospe mag. dr. Achleitnerjeve – vedno upošteval predlog sosveta za razdelitev finančnih podpor. Zato so tozadevni očitki povsem neutemeljeni. Res pa je, da je prišlo do določenih

problemov tedaj, ko je sosvet npr. predlagal za neko društvo določeno vsoto, ni pa jasno povedal, za kakšen projekt naj bi bil denar namenjen. Zaradi tega je tudi prišlo do problemov pri obračunavanju. Da bi razčistili te probleme, sem iniciiral sestanek, na katerega bodo povabljeni predstavniki vseh društev ter uradniki oddelka V/7 z gospo mag. dr. Achleitnerjevo na čelu. Sestanek bo v kratkem.

Ni moja naloga, da branim gospo mag. dr. Achleitnerjevo. To že sama zna. O duhovnem nivoju Kulmeschevega komentarja si bo tudi sama ustvarila sliko.

Gre za nekaj drugega. Kulmesch mi očita, da sem »kot predsednik sosveta ... javno zahteval, da Urad zveznega kanclerja preveri finančno podporo, ki

Lov na čarovnice

jo Slovenija namenja koroškim Slovencem. Temu pozivu se je Avstrija radi volje odzvala in je kmalu nato zahtevala od slovenske vlade ustrezne podatke...«.

To je seveda hud, in ker ne ustreza dejstvu, tudi nezaslišan očitek, ki ga ne morem kar tako ignorirati. Tak očitek bi npr. lahko imel za posledico, da bi se razmere med ZSO in Republiko Slovenijo drastično poslabšale in imele hude posledice za ZSO. Zato moram podvzeti vse potrebne korake, da resnica pride na dan. Oddelek V/7 pri uradu zveznega kanclerja sem že zaprosil, da pripravi ustrezne prepise magnetofonskih posnetkov sej sosveta in vso ostalo dokumentacijo. Kajti v tem primeru ne gre samo za potvarjanje dejstev, temveč tudi za morebitno oškodovanje kredibilnosti (v avstrijskem pravnem jeziku »Kreditschädigung«) moje osebe in s tem tudi ZSO.

Kritična publicistika je potrebna, tudi znotraj narodne skupnosti. Ustvarjanja vzdušja napetosti s potvarjanjem dejstev pa tudi znotraj narodne skupnosti ne smemo dovoliti. ■

Predsednik društva »Jaz in ti – Du und ich« mag. Roman Verdel ter predsednik sosveta in ZSO dr. Marjan Sturm v pogovoru z zastopnico Urada zveznega kanclerja Bruggerjevo

Foto: SV

SVEČANO ODPRTJE DVOJEZIČNEGA VRTCA

»Jaz in Ti – Du und Ich« novo geslo v Borovljah

POLDRUGO desetletje so v Borovljah upali in čakali na dvojezično vzgojo v mestnih, torej javnih otroških vrtcih. A kljub vsem pogovorom, političnim urgencam in sklicevanjem na človekove pravice, na enakopravnost slovenščine, na sedmi člen avstrijske državne pogodbe, na avstrijsko ustavo in na večkrat dokazano potrebo po takšni vzgoji je bilo vse zaman. Nasprotniki jezikovne enakopravnosti in dvojezične vzgoje v vrtcih se niso dali omehčati in letos julija so bili prepričani, da so dvojezično predšolsko vzgojo v vrtcih končno preprečili. Takrat so namreč s 16 : 11 glasovom zavrnili željo staršev 49 otrok, da bi v enem od obeh javnih vrtcev bila urejena dvojezična skupina. Občinski odborniki so se požižgali na toliko opetovano pravico staršev in na dokazano potrebo po skupini. Zanimivo ob tem je, da je potrebo po skupini ugotovila občina sama.

Niso pa ti odborniki računali z odločnostjo in potrebno trmo članov in odbornikov SPD »Borovlje« in Volilne skupnosti Borovlje. Ti so se namreč odločili, da bojo ustanovili otroški dvojezični vrtec na privatni osnovi in v rekordnem času nekaj tednov je bil tudi postavljen na noge.

Preteklo soboto, 25. oktobra, na predvečer avstrijskega državnega praznika je ta vrtec, ki kot simbol sožitja v občini nosi ime »Ti in jaz – Du und Ich« bil svečano in veselo odprt.

Otroci, ki hodijo v vrtec, trenutno jih je 18, a njihovo število bo že v doglednem času naraslo,

so številne goste, med njimi zastopnico urada zveznega kanclerstva Bruggerjevo, boroveljskega župana Krainerja, predsednika sosveta in ZSO Marjana Sturma, konzula RS Slovenije Marka Vrevca, frakcijskega vodjo VS Borovlje Petra Waldhau-serja, Petra Kaiserja, ki je zastopal namestnika deželnega glavarja Ausserwinklerja in socialno referentko Karin Achatz, inšpektorico za vrtce Raunigovo, predsednika NO Posojilnice-Borovlje Franca Wuttija, predsednika NSKS Nantijske Olipa in frakcijskega vodjo SVP Huberta Frasnelli ter ne nazadnje mestnega župnika Ibouniga, ki je prostore blagoslovil, pozdravil s pesmimi v treh jezikih. Brezhibno, korajžno in samozavestno so skupno z vzgojiteljicama Angelo in Triksi zapeli slovensko, nemško in angleško pesem. Potem pa so se ob številnih nagovorih malce zamislili ali pa po svoje zaposlili.

Kakšna bo odločitev glede občinske podpore vrtcu tudi župan Krainer ni vedel povedati

Foto: SV

Kdo bi jim to zameril, ko pa je to bil njihov veliki dan.

Predsednik dvojezičnega vrtca Roman Verdel je v svojem pozdravnem nagovoru upravičeno opozoril na dejstvo, da bi občina, dežela in država samoumevno morale skrbeti za dvojezično predšolsko vzgojo v vrtcih, ne pa da morajo zasebniki jamčiti za kredite, da je društvo sploh lahko uredilo vrtec. Naglasil je pomen dvo- in večjezične vzgoje prav v obmejni regiji združene Evrope ter se posebej zahvalil za podporo, ki so jo vrtcu nudili SPD in VS Borovlje, Posojilnica-Bank Borovlje, urad zveznega kanclerstva z gospo Achleitner-

jevo na čelu, predsednik sosveta Marjan Sturm in pristojne instance pri deželni vladi. Posebna zahvala je veljala arhitektu Karlu Vouku, vodji gradnje Melhijorju Verdelu in vsem vključenim podjetjem.

Župan Krainer je izrazil pričanje, da bo občina kljub dvema negativnima sklepoma občinskega sveta, ki da ju hudo obžaluje, kaj kmalu prevzela dvojezični vrtec v svojo pristojnost. Vsem, ki so vrtec gradili in postavili, je čestital.

Deželnozborni poslanec Peter Kaiser se je vidno veselil odprtja vrtca in dejal, da pri svojem sinu, ki v Celovcu obiskuje dvojezični vrtec, znova in znova ugotavlja pomen dvojezične predšolske vzgoje za deželo in alpsko-jadransko regijo. S seboj je prinesel darilo v višini 20.000 šilingov za nakup Orffovih instrumentov.

Med tiste, ki so zastavili ves svoj vpliv, da je vrtec dobil ustrezno denarno podporo od države, sodi predsednik sosveta in Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm. V soboto je zato lahko z zadovoljstvom čestital nositelju vrtca za uspešno realizacijo tega za deželo in prekomajno regijo pomembnega izobraževalnega in kulturnega projekta. Čestitkam so se pridružili še zastopnica zveznega kanclerstva gospa Brugger, predsednik NSKS Nantijske Olip in frakcijski vodja SVP Hubert Frasnelli. Slednji je izrazil upanje, da bojo nekega dne vrtec obiskovali tudi otroci ali potomci tistih odbornikov, ki so tokrat glasovali proti njemu.

Seveda pa bi vrtca v pičlih šestih tednih ne bilo mogoče urediti, če odgovorna oseba za gradnjo, Melhijor Verdel, ne bi bila tako angažirana in če vključena podjetja, skoraj vsa iz Borovelj,

EU projekt »Casa do Rio«

Socialno-ekonomsko društvo AWOL (delati, stanovati, živeti), ki pomaga ljudem v stiski, vodi od februarja leta 1996 skupni inovativni projekt »Casa di Rio« (Hiša ob reki), v katerem sodelujejo razni partnerji iz Evropske zveze. Ta evropski projekt sofinancira Evropski socialni fond (ESF) in posamezne države. Smisel in cilj tega mednarodnega projekta je razmisliti o integraciji predvsem mladih

brezposelnih, socialno zapostavljenih, v starosti od 15 do 20 let, v delovni proces. Projekt je sestavljen iz več delovnih postopkov.

Po mnenju poslovodje Angeline Hödl je sedaj v Celovcu približno 100 mladih, ki bi potrebovali pomoč, med temi je cela vrsta dijakov/dijakinj, ki so predčasno prekinili šolsko izobraževanje, vajeniško dobo, narkomanov in kaznovanih.

Work shop v Celovcu

Minuli teden so se v Celovcu srečali partnerji tega projekta. Ti prihajajo iz Španije, Francije, Nemčije in Walesa, kjer znaša brezposelnost mladih do 40 odstotkov, da bi izmenjali mnenja, spoznali različne izobraževalne modele, možnosti in ukrepe proti brezposelnosti ter izmenjavali know how na evropski ravni. Skupni projekt poteka še do marca 1998, rezultat pa naj bi bil pilotni projekt za 10 oseb v Celovcu. M. Š

del ne bi izvedla pravočasno. Iz poročila Melhijorja Verdela je razvidno, da se je gradnja vrtca pričela 26. 8., 22. septembra pa je vrtec sprejel prve otroke. Skupni stroški gradnje znašajo 1,3 milijona šilingov, opravljenih pa je bilo 1838 gradbenih ur, pri čemer so veliko pomagali prostovoljci s Hermanom Mallejem na čelu. Za kredit, ki ga je bilo treba najeti na banki, so med drugim prevzeli jamstvo tudi zasebniki, ker dežela in občina svojih prispevkov še nista nakazali.

Kdor bi rad podprl privatni dvojezični vrtec »Ti in jaz – Du und Ich« v Borovljah, lahko to stori z nakupom gradbenih kamnov. wafra

Proti socialnemu dumpingu, za globalen in odgovoren pristop k širjenju EZ (EU) na vzhod

Harald Ettl, avstrijski socialdemokratski poslanec v Evropskem parlamentu, je poročevalec odbora za socialne zadeve pri širjenju EZ na vzhod. V svojem poročilu odklanja socialni dumping in se zavzema za čimširši pristop k tej temi. Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve Evropskega parlamenta ga v tem podpira.

Ettl ne vključuje v svoje in odborovo poročilo le »klasičnih« in »tehničnih« socialnih vprašanj kot so socialni dialog, delovno pravo, prekomejni zaposlitveni programi in minimalni socialni standardi. Vključuje tudi položaj žena, za katere zahteva dostojno socialno integracijo, pa tudi sociokulturni položaj manjšin, kulturno raznolikost kot bazo globalne konkurenčnosti Evrope, izobraževanje kot sredstvo medkulturnih kontaktov, socialna vprašanja kmetijstva ali celo socialni pomen zemljiških reform.

IZ EVROPSKEGA PARLAMENTA

Socialna vprašanja so bistvenega pomena pri širitvi Evropske zveze

Formalne podlage

Razširitev EZ na vzhod šteje med najaktualnejše teme. Evropski parlament ima pri tem važno politično vlogo, saj šteje med njegove kompetence: a) dolgoročna politika EZ in sooblikovanje pristopnih pogajanj ter pristopnih pogodb, b) budget in financiranje razširitve ter c) privolitve k pristopu posameznih držav kandidat.

Razni strokovni odbori pa pripravljajo specializirana poročila za skupščinsko zasedanje Evropskega parlamenta 3. in 4. decembra letos, še pred začetkom razširitvenih pogajanj s posameznimi državami kandidatami. Posamezni poročevalci pa s svojim znanjem in angažmajem bistveno

Foto: SV

usmerjajo diskusijo v odboru in v skupščinskem zasedanju.

Strokovni hearing z Romi v Borti

S Haraldom Ettlom sva februarja organizirala z Romi v Borti strokovni hearing o so-

cialni dimenziji razširitve EZ na vzhod. Hearing služi pripravi stališča Evropskega parlamenta (EP). Meniva, da imajo avstrijske manjšine in še zlasti Romi zaradi svojih zgodovinskih izkušenj, svojega znanja vzhodnih jezikov ter zaradi tradicionalnih vezi z narodi držav kandidat posebnost senzibilnosti, ki so izredno koristne za usmerjanje politike EZ. Rezultate tega hearinga smo lahko direktno vnesli v delo. Sprva je hearing usmeril Ettlov diskusijski dokument znotraj frakcije Evropskih socialdemokratov v EP. Na podlagi tega mu je bila dodeljena sestava poročila o socialnih vprašanjih razširitve EZ v nadfrakcijsko sestavljenem odboru za zaposlovanje in socialne zadeve.

Stališče tega odbora, kot ga je bistveno usmeril Harald Ettl, je važen prispevek k evropski

diskusiji in ima tudi zelo konkretne posledice v regijah. Tako je npr. predstavnik Slovenske gospodarske zveze (SGZ) Jože Picej postavil vprašanje po prekomejnih zaposlitvenih programih in akcijah, kar je upoštevano v frakcijskem dokumentu in je tudi pravna podlaga delovanja na tem področju.

V vzhodnoevropskih državah je Ettlovo stališče že privedlo do konkretnije socialne diskusije, dodatno pa relativira in preusmerja mnoga pogosto slepo liberlana stališča v državah kandidatkah in EZ sami. Ettlovo poročilo je, tako predsednik zunanjepolitičnega odbora g. Spencer, važen političen prispevek na evropski ravni. Zahvala velja tudi Romom v Borti, ki so s svojim znanjem sooblikovali nastanek dokumenta.

Bojan Sturm-Schnabl

V KOROŠKEM deželnem parlamentu pred kratkim soglasno sprejeta resolucija, ki poziva zvezno vlado na Dunaju, naj med pogajanjmi Slovenije z EU kot pogoj za to večstransko vprašanje postavi ureditev dvostranskih vprašanj in torej uveljavi pravico močnejšega, je logično nadaljevanje nedavnih izjav visokih deželnih funkcionarjev. A premalo bi bilo reči, da gre le za deželno zadevo oziroma da pogojevanje ne bi moglo imeti posledic za avstrijsko zunanjo politiko. Tudi zato, ker so se posamezni deli zdaj že nekakšnega svežnja zahtev in pogojev že pojavili med pogovori, le da jih doslej zvezna vlada iz mnogih, zlasti mednarodnih vzrokov ni želela ali mogla zaostrovati, lahkoverna in strokovno brezbržna slovenska zunanja politika (vseh dose-danjih zunanjih ministrov) pa se jih ni hotela niti dotakniti.

V Delu smo pred kakšnimi dvema letoma takole zapisali ob zahtevah po vrnitvi premoženja, zaplenjenega avstrijskim državljanom ob koncu druge svetovne vojne: te zahteve, če bi jih Avstrija postavila, bi imele izrazito politično naravo. Postavila pa bi jih, če bi (prvič) hotela izkoristiti politični vakuum zaradi zmede v Sloveniji, če bi se (drugič) povsem spremenile politične razmere v njej sami (če bi na primer prišli na oblast nacionalsocialisti), in (tretjič) če bi se dramatično spremenile mednarodne okoliščine, ki bi omogočile ponovno načeti vprašanja, s katerimi se je pogodbeno končala druga svetovna vojna.

Še vedno je tako, s to razliko, da spričo raziskav javnega mnenja, ki dajejo vedno več opore »svobodnjaški« stranki Jörga Haiderja, druga možnost ni povsem izključena in se od-

KOROŠKE ZAHTEVE DO SLOVENIJE

Vse adute imamo v rokah

daljena prihodnost – kakor so gledale na stvar vse dosedanje slovenske vlade in se zato niso pravočasno oprijele diplomacije navkljub slabim izkušnjam z Italijo – lahko naglo približa.

A ponovimo nekaj dejstev, da ne bi zavlada brezglava panika na političnem prizorišču in v javnosti, kar lahko povzroči več škode kot koristi. Gre za zadevo, ki jo diplomaciji dveh sosednjih držav, zavzetih za dobre odnose, lahko v miru rešita.

Vprašanje priznanja nemško govoreče skupnosti v Sloveniji, ki ji Avstrija pravi »stari Avstriji«, načelno sodi k področju mednarodnih dokumentov o človekovih pravicah. Nemško govoreča manjšina je bila pred napadom na Jugoslavijo leta 1941 prava manjšina in slovenski del celo najbolj ozaveščena skupnost v njej. Bistven je podatek, da je v avstrijskih zgodovinskih virih mogoče najti izjave voditeljev predvojne manjšine, da je bila »avstrijska skupnost v Sloveniji v celoti nacificirana«.

Ta podatek ima ključno težo pri obravnavanju premoženjskih vprašanj državljanov premaganega »tretjega rajha« po vsej Evropi. Avstrijsko državno in paradržavno (strankino) premoženje je lahko Jugoslavija zasegla, zaplenila in likvidirala po členu 27/II državne pogodbe iz leta 1955. Za stare Avstrijce, ki so bili jugoslovanski državljani, to ni veljalo, kar so omogočili avnojski sklepi z 21. novembra 1944. Treba je reči, da so bili ti povsem v duhu tedanjega gledanja zaveznikov na problem in mednarodno niso bili nikoli sporni.

Torej: zahteva po vrnitvi premoženja nemško govorečim nekdanjim državljanom Jugoslavije bi bilo vprašanje, ki bi hotelo revidirati pogodbeni konec druge svetovne vojne. Po niti leto dni stari češko-nemški izjavi glede sudetskih Nemcev (z njimi tudi Avstrijcev), vštevši njihovo premoženje, pa skoraj ni mogoče predvideti, da bi bilo v sedanjem evropskem okviru mogoče odpreti vprašanje revizije izidov druge svetovne vojne. To je skratka točka, kjer ima Slovenija kot država naslednica Jugoslavije vse papirje v redu.

Druga stvar pa je priznanje sedanje nemško govoreče manjšine, ki je, kot pravijo zgodovinarji, ostanek ostanikov predvojne. Natančneje: po naših podatkih je ostalo v Sloveniji 2406 nemško govorečih, od tega 1824 Nemcev in 536 Avstrijcev. Normalni razvoj je bil pretrgan zaradi agresije, med katero se je velika večina nemško govorečih Jugoslovancev solidarizirala z napadalcem, in tudi povojnih posledic tega dejstva. A Slovenija je demokratska država in priporočljivo bi bilo, da bi, ne glede na okoliščine, v katerih je po letu 1955 nemško govoreča manjšina dejansko prenehala obstajati kot manjšina, zagotovila nemško govorečim prebivalcem Slovenije manjšinske pravice, ki po evropskih merilih sodijo k človekovim temeljnim pravicam: to pa je, da lahko uporabljajo svoj jezik in se ohranjajo kot manjšina.

Kot skoraj v vseh nešteti primerih v Evropi ta načela zadenejo ob številke, ki sicer ne morejo biti odločilne – čeprav jih je denimo Avstrija uvelja-

vila pri slovenski manjšini, zaščiteni s 7. členom avstrijske državne pogodbe – a mimo njih ne moremo. Koliko otrok mora biti v neki skupini, da bi ji bila priznana manjšinska zaščita z otroškimi vrtci, ali v oddelkih po šolah, je stvar pogajanj, med katerimi se je treba opreti na številke. Jih mora biti pet, deset? Kaj je »običajno«?

Slovenija bi naredila najbolje – povsem v skladu z duhom ustreznih dokumentov – če bi nemško govoreče državljane pozvala, naj sestavijo seznam potreb po vrtcih in morebiti nemških oddelkih na šolah. Vedeli bi, kakšna je strnjnost naselitve starih Avstrijcev, torej potomcev nekdanje manjšine, in kakšne so konkretne potrebe. Marsikaj je mogoče urediti – če obstaja recipročna dobra volja – na podlagi mednarodnih dokumentov, ki jih je Slovenija že ratificirala ali pa so v ratifikacijskem postopku. Namesto izogibanja in nekakšne nelagodne defenzive bi lahko začela s praktične strani in vprašanja, povsem v duhu evropskih konvencij, tam tudi končala. Naj ponovimo: vprašanje zagotovitve manjšinskih jezikovnih pravic, o katerih govori evropska konvencija, nima nobene zveze z zahtevami po vrnitvi zaplenjenega premoženja tisti manjšini, ki je zaradi nejalnosti do svoje države (tedaj Jugoslavije) in poraza zaščitniškega rajha zakockala kontinuiteto obstanka.

Tu je treba vnesti v razpravo še eno prvino. Nesporno je, da avstrijska vlada do leta 1992 ni uveljavljala zahteve po priznanju manjšine starih Avstrijcev kot od Nemcev ločene kategorije prebivalcev. Opustitev zah-

tevanja posebne zaščite v vsem povojnem obdobju in ostajanje v varnem zavetju zahtev ZR Nemčije zanesljivo ima pravni pomen. Ima pa tudi političnega, saj zbujajo občutek, da je bilo tako zato, ker je bila Jugoslavija premočna, Slovenija pa je šibkejša. V Evropi je veliko majhnih držav, ki ne vidijo rade, če veliki izsiljujejo majhne, in to je politični argument, ki bi ga bilo vredno mednarodno izkoristiti.

Naj strnemo: govorimo o hipotezah. Avstrijska vlada uradno ne postavlja večstranskih vprašanj v odvisnost od dvostranskih, je pa pod močnim pritiskom s Koroškega in nacionalističnih svobodnjakov, da bi to storila. Dodati je mogoče še zdajšnji politični okvir. Avstrijsko javno mnenje je vedno manj naklonjeno širitvi EU proti vzhodu; koroške posebnosti glede Slovenije se tu zlahka ujamejo z zadržki drugih avstrijskih dežel do Češke, Madžarske in Poljske. Dvostranska vprašanja – posebno ker Slovenija ni pokazala zanimanja za pravočasno strokovno razčlenitev zahtev, ki se zdaj pojavljajo v svežnju skupaj z jedrsko elektrarno v Krškem – je mogoče uporabiti tudi kot izgovor, če bi Avstrija začela resneje ovirati širitev EU nasploh in glede Slovenije posebej.

A tudi če se bo to zgodilo, se je vprašanje preteklosti treba lotiti, jih razčleniti in rešiti skladno z mednarodnim pravom in obveznostmi, ki jih Slovenija kot demokratska država ima. Tako si bo utrdila status v mednarodni skupnosti in hkrati onemogočila propagandno izkoriščanje terena, ki je zaradi odmaknenosti in zapletenosti javnosti obeh držav le deloma poznan.

Mojca Drčar-Murko

PRIREDITVE OB NACIONALNEM PRAZNIKU

Dober večer, sosed / Guten Abend, Nachbar!

Mešani komorni zbor SPD »Borovlje« hitro napreduje

Foto: SV

V Borovljah pozdrav sosedu

ZAKLJUČKU deželne razstave »... vse je lov« je bila v Borovljah namenjena letošnja kulturna prireditev »Dober večer, sosed« ob avstrijskem nacionalnem prazniku. Vzdušje je bilo zelo prijetno, gotovo tudi zato, ker je bil nekaj ur poprej odprt dvojezični otroški vrtec, saj je ta pomembni dosežek slovenske samopomoči še odmeval v dušah in glavah navzočih.

Kulturni spored večera so oblikovali Komorni zbor »Borovlje« pod vodstvom Romana Verdela, ženski kvartet »Borovlje« pod vodstvom Edija Oražeta in boroveljski »Stadtchor«, ki že vrsto let sodeluje na teh prireditvah in tako izpričuje svojo kulturno in civilizacijsko odprtost.

Deželna razstava je bila za Borovlje osrednja kulturna in družbeno-politična prireditev tega časa. Pomembno filmsko

dokumentacijsko vlogo je pri tem imel slovenski oddelek koroškega radia, z izvirni iz teh prispevkov pa je Miha Dolinšek pripravil zanimivo retrospektivo, s katero je popestril spored boroveljske prireditve na predvečer praznika.

Predsednik SPD »Borovlje« Melhijor Verdel je v svojem nagovoru poudaril pravilnost ustanovitve zasebnega dvojezičnega vrtca za sožitje prihodnjih rodov v občini in preko njenih meja. Obžaloval je, da številnim občinskim odbornikom manjka potrebne daljnovidnosti in odprtosti v tem pomembnem vprašanju. Kajti večjezičnost in odprtost sta že in bosta še bolj pogoja za evropski standard medsebojnega komuniciranja.

Boroveljski župan Krainer je sklep v juliju t. l., ko je občinski svet odklonil ustanovitev dvojezične skupine v občini-

skem otroškem vrtcu, ocenil za sicer demokratičnega, vendar napačnega.

Čemu?

Kaj pa imata skupnega brambovski boji in avstrijski nacionalni praznik, pa nihče ni prav razumel. Če župan misli, da se mora »pokončnega duha« udeleževati spominskih prireditev za 10. oktober, je to njegova stvar in državljanska pravica. Če pa meni, da brez brambovskih bojev ne bi bilo suverene Avstrije, to je namreč izrecno poudaril, potem mu je treba resnici na ljubo ugovarjati. Župan očitno pozablja ali pa ne ve, da so bili domala vsi vidni in vodilni protagonisti abverkampfa že najkasneje v tridesetih letih ilegalni nacisti in s tem prepričani grobarji tedanje Avstrije. Marca leta 1938 so huronsko pozdravljali njeno razbitje ter anšlus k nacionalsocialističnemu tretjemu rajhu. Abverkampfske osebe kot Maier-Kaibitsch, Steinacher, Fritz, Globočnik in druge, so v Hitlerjevem režimu prevzele pomembne funkcije in so vodilno sodelovale pri pregonu koroških Slovencev leta 1942, to je »etničnem čiščenju« dežele. Nekateri od teh ljudi so bili obsojeni kot vojni zločinci.

Če se ima Avstrija komu zahvaliti, da je po drugi svetovni moriji dosegla samostojnost in neodvisnost, ta zahvala gre edinemu vojaško in politično relevantnemu in pomembnemu antifasističnemu uporu na avstrijskih tleh, to je partizanskemu uporu na Koroškem. Neizpodbitno je, da so ga nosili, vodili in podpirali koroški Slovenci in z njimi povezani pripadniki drugih narodov.

-ouc-a

Člani glasbene šole so popestrili uspešno prireditev

Foto: SV

Radiše: za odprto sodelovanje

SPD »Radiše« je letos že osemnajstič uspešno izvedlo prireditev Dober večer, sosed! V nabiti dvorani kulturnega doma je predsednik Tomaž Ogris med navzočimi pozdravil tudi nam. župana občine Josefa Doberniga, župnika Jožeta Marketza, predsednika ZSO Marjana Sturma, MePZ Frantschach-St. Gertraud in seveda vse domače skupine. Podčrtal je pomen teh prireditev pri gradnji mostu do naroda sosed in dejal, da bo društvo z njimi nadaljevalo.

Misli k prazniku je podal intendant MG Celovec Dietmar Pflegerl. Med drugim je dejal: »Ich habe in den Jahren, in denen ich in Kärnten lebe, an einzelnen individuellen Schicksalen und Verhaltensweisen eine fatale und deprimierende Verdrängungshaltung entdeckt, die mich erschreckte. Viele Kärntner und Kärntnerinnen haben zweisprachige oder slowenische Wurzeln und schämen sich ihrer. Da wird ein Leben lang versucht, die eigene Herkunft zu vertuschen, es

wird eine Sprache nicht als Sprache angesehen, sondern als Makel empfunden. Die Ängste, die in Kärnten auf die slowenische Volksgruppe projiziert werden, sind, wenn man sie mit klarem Kopf betrachtet, weder begründbar noch verständlich. Diese Ängste werden von der Wahnvorstellung des Deutschnationalismus geschürt der jede andere Sprache und Kultur als gefährlich und feindlich empfindet und sie so weit wie möglich von sich fernhalten will. Deshalb hoffe ich, daß solche zweisprachige Feierlichkeiten anläßlich des Nationalfeiertags bald ihren deklarativen Charakter verlieren und zu einer Selbstverständlichkeit werden. Die Annäherungen an die Heimat sind vielfältig und so unterschiedlich wie die Menschen, die in einem Staatsgefüge zusammenleben. Es geht darum, Heimat auch seinen Nachbarn zuzugestehen und das Heimatgefühl mit ihnen zu teilen ...

M. Š.

3. literarna delavnica mladih v k & k

Spominski posnetek mladih literarnih ustvarjalcev

Foto: SV

Političnega uvoda tokrat ni bilo, saj naj o sožitju, medsebojnem razumevanju in spoštovanju spregovori koncertni program Alpe-Adria v soglasju, ki ga je izvedel Dvojezični zbor iz Celovca.

Koncertni venec Dvojezičnega zbora vsebuje pesmi iz več slovenskih pokrajin ter iz Koroške in Furlanije-Juljske krajine. ob tem prikaže ves življenjski cikel od rojstva do smrti – ljubezen, samski stan, poroko in zakonski stan, ter delo in praznike. Program je dopolnjen z avdiovizualnimi vložki, z ustrezno koreografijo in celo z lutkami. Kot tak seveda ustvari občutek enovitosti. Vsaj v Rožeku je bilo tako. Poslušalci so z velikim zanimanjem sledili zelo lepo izvedenim pesmim, 14 pevk in pevcev ter zborovodjo Edija Oražeta pa nagrajevali z močnim aplavzom. Ob koncu je moral zbor še dvakrat na oder ter dodati pesmi.

Dober večer, sosed / Guten Abend Nachbar v Rožeku je torej preko pesmi izžvenel v osveščevalnem smislu.

Jože Rovšek

Dvojezični zbor je navdušil s kvaliteto in z izvirnim nastopom

Foto: SV

Rožek: sozvočje sožitja v pesmi

VGOSTILNI Na muti v Rožeku se je pretekli petek zbralo veliko ljudi obeh narodnosti iz Rožeka in okolice. Domače slovensko prosvetno društvo »Peter Markovič« je drugo leto zapored pripravilo prireditev v počastitev avstrijskega nacionalnega praznika, med gosti pa je predsednik društva Franc Kattinig pozdravil ro-

žeškega župana Karla Mitscheja, župnika iz Domačal Davida domačega dolgoletnega občinskega odbornika, ki je nedavno prejel srebrno odlikovanje Republike Avstrije za zasluge na področju poljedelstva in gozdarstva. Ludvika Lesjaka ter nekdanjega deželnozborskega poslanca in bilčovškega župana Hanzija Ogrisa.

de. Popoldne so si ogledali razstavo »Miti in maske« v Svetni vasi, za zaključek pa so obiskali še »Oetizija«, irskega antropologa, ki je ob deželni razstavi v Borovljah ponazarjal človeški razvoj.

Ob slovesu so udeleženci izrazili potrebo po takšnih srečanjih in menili, da naj bi se šole bolj odpirale za zunajšolske dejavnosti. Pri tem naj meje ne bi smele biti ovira, temveč spodbuda za sodelovanje. Zato bodo s temi delavnicami nadaljevali.

Nada Malle

Moški pevski zbor letos praznuje svojo štiridesetletnico

Najbolj znana skupina v okviru društva so zagotovo tamburaši

Foto: SV

NI BILO lahko tista leta takoj po plebiscitu, ko so deželne oblasti v hipu pozabile dane obljube Slovincem o enakopravnosti njihovega jezika in kulture, ko so podivjani nemški nacionalisti hoteli v eni generaciji potegniti »schlußstrich« čez Slovence na Koroškem. Pred gonjo, ki je celo ogrožala življenja, so mnogi pobegnili v tedaj novonastalo Jugoslavijo. Prek Karavank je bežal duhovnik in pisatelj Ksaver Meško, bežali so Zwittari, Grafenauerji, Uršici in še mnogi. Mnogi, ki pa so ostali, pa so se morali ukloniti volji močnejšega, agresivnejšega.

Toda med našimi ljudmi je na srečo ostalo nekaj pogumnih, ki so se zavedali zgodovinskega trenutka. Takoj je treba nekaj storiti, sicer nas bodo v dobi ene generacije res izbrisali s koroškega zemljevida. Za ohranitev slovenskega jezika in kulture se je treba organizirati, Slovence okrog Baškega jezera povezati v društvo, so menili.

Iz zgodovine društva, ki jo je ohranil in spisal Otmar Simčič, povzamemo, da sta ustanovitev društva v letu 1922 pripravljala dr. Josip Ogris, župnik v Ločah, in šolski ravnatelj v Dobju Franc Aichholzer. Še isto leto so ustanovili Izobraževalno društvo »Jepa«, za prvega predsednika pa izvolili Franca Rehsmann,

JUBILEJ SPD JEPa-BAŠKO JEZERO

75 let kulturnega dela pod Jepo

pd. Tratnika s Trate v Ledincah. Prvi sedež je imelo v Pečnici, kjer so prirejali igre pri Hajnželnu v Ledincah, kmalu pa ga je preneslo v Loče. V Žihrovem sadovnjaku si je postavilo leseno lopo, da je bil oder in druge potrebščine za igre vsaj pod streho. Na tem vrtu so igrali mnogo iger, med drugim tudi »Desetega brata«, »Divjega lovca«, »Za pravdo in srce«, režiral pa je dr. Ogris.

V letih 1924 do 1927 je društvo za mlajše člane ustanovilo tamburaško skupino.

Po letu 1930 je društvo dobilo boljše možnosti pri Ročičniku v Ratencah. Gostilničarka Neža Pušnik mu je dovolila postaviti oder v veliki dvorani, na katerem so uprizorili tudi »Miklovo Zalo«.

V tistih letih se je osnoval tudi moški pevski zbor, ki je nekajkrat nastopil skupaj z maloškimi in brniškimi zborom.

Po nastopu nacistične diktature je morala slovenska kultura utihniti. Moške so mobilizirali v nemško vojsko, ki je pobrala velik krvni davek, prenekatere družine so izselili. Po vojni je Slovenska prosvetna zveza ponovno aktivirala društvo in med njimi tudi loško.

Kaj kmalu, že leta 1946, so spet zaigrali »Desetega brata«. Pridno pa je delovala tudi mladinska igralska skupina.

Medtem ko je gledališka dejavnost polagoma zamirala, so se fantje okrog Baškega jezera zbrali v pevsko skupino »Baški fantje«. Štirideset let je tega, ko so prvič nastopili pri Kosi na Rav-

vojne, po njej pa Otmar Simčič, Janez Mikl, Franček Černut in zdaj Anica Lesjak-Ressmann.

Sobotna slavnostna prireditev je potrdila, da društvo tudi danes deluje uspešno in da je trdno usidrano v »rodu pod Jepo«. Dvorana loškega kulturnega doma je bila povsem polna, kaka tretjina obiskovalcev pa je bila iz naroda

Mladinska skupina iz Ledinca se odlikuje po večjezičnosti in dinamiki svojega sporeda

Foto: SV

nah. Najprej jih je dolga leta vodil Semi Triessnig, nato nakaj časa Martin Ressman, po preimenovanju v Moški zbor »Jepa – Baško jezero« pa od leta 1982 sedanjí zborovodja Alex Schuster.

Leta 1977 je Joško Wrolich pozval mlade, naj pridejo na prve vaje za tamburaški zbor. Vodil jih je Hanzi Gabriel iz Šentjanža. Odziv je bil dober in tako so tamburaši že čez dober mesec nastopili pri Pušniku. Ves čas jih vodi Erika Wrolich, nastopi pa se kar vrstijo, doslej so jih opravili že blizu tristo po domala vsej Evropi. Mnogo skladb za loške tamburaše pa je napisal tudi domači glasbenik in član zbora Aleksander Černut.

Mladinska skupina v Ledincah je trenutno najmlajša delujoča skupina v okviru društva. Vodi jo požrtvovalna sedanjá predsednica Anica Lesjak-Ressmann, združuje pa mlade obeh materinih jezikov in je pravi vzor kulturnega sožitja. Tudi njen programski repertoar je dvo in večjezičen. Pogosto nastopa na cerkvenih in društvenih prireditvah doma in v okolici.

Seveda je prav, da v tem zapisu vsaj naštejemo tudi predsednike v tem 75-letnem obdobju. Po Francu Rehsmannu so bili še Joško Trunk, Slavko Arko, Janez Uršic, Franc Pöck in Valentin Tarman do 2. svetovne

soseda. Dober večer, sosed! torej. Prav pohvalno.

Prireditve je seveda pričela predsednica Anica. Po pozdravnih besedah je člane in prijatelje pozvala k ohranitvi slovenskega jezika v družinah in k tvornemu vključevanju v delovanje društva. (Glej okvir!)

Med programom, ki ga je spretno moderirala domačinka in radijska in tv napovedovalka Danica Urschitz, pa so voščilci izrekli svoje spodbudne misli. Najprej je čestital kulturni referent

občine Bekštajn Franz Urschitz. Priznal je pomembnost dvojezičnosti in dejal, da ta in pa slovenska kulturna dejavnost zaslužita »so podporo. Nužej Tolmaier, tajnik KKZ, je ob čestitkah društvu podprl predsedničin poziv k ohranitvi slovenskega jezika in kulture, Janko Malle, tajnik SPZ, pa je dodatno izpostavil povezovanje s skupinami nemško govorečih v prid kulturnega sožitja. Iz Ljubljane je od Kluba koroških Slovencev prinesel pozdrave njegov predsednik Stane Uršic, sicer loški rojak.

Ob nastopu letos jubilejnega Moškega pevskega zbora »Jepa – Baško jezero« je predsednica počastila dva pevca, ki pojeta že vseh 40 let. To sta Jožef Ressmann-Pečnik in Anton Ressmann.

Mešani pevski zbor Dorfgemeinschaft sta dirigirala Josef Urschitz in Heidi Pinter. Med ubranim petjem smo slišali tudi eno slovensko in pa čestitke društvu z izrečeno željo po nadaljnjem sodelovanju.

Zelo je navdušil kvintet Rosentaler, čeprav je pel v sestavi kvarteta. Pevci izhajajo iz Veldner Doppelsextetta, vodi pa jih Šentjakobčan Gerhard Tischler. Čudovito so zapeli tudi slovensko »Kje so moje rožice«.

Za konec je z vsem svojim mladostnim žarom nastopila še Mladinska skupina iz Ledinca pod vodstvom predsednice in to kar večjezično.

Društveniki so za vse obiskovalce pripravili odlično zakusko, tudi pijače ni manjkalo, godec je raztegnil meh in začelo se je dolgo v noč trajajoče družabno srečanje.

Jože Rovšek

PREMIERA Ich bin das Volk – Ljudstvo, to sem jaz

Napoved prve scenske uprizoritve kolaže Franza Xavra Kroetza »Ich bin das Volk« je zbudila zanimanje. Avtor je znan in priznan, Studiobühne v Beljaku tudi, igralski potencial je vsega občudovanja vreden.

Kljub temu je šla zadnja premiera krepko »mimo«. Antifašistična izpoved sama po sebi še ni garant za dobro gledališko predstavo. Režiser Hans Escher je nasul v dogajanje veliko preveč aluzoričnega, vsakdanji fašizem iz mimogrede izrečenih stavkov je razpoznaven in jasen

že na prvi pogled, mili zvoki iz flavte, ki zazvenijo v pesmih kot »... heute gehört uns Deutschland, und morgen die ganze Welt ...«, postanejo vsiljivi, kakor da bi vsaj povprečno izobraženemu skozi uro in pol dokazoval, da je ena in ena pač dva. Ponavljanje in vztrajanje na namigovanjih začne kaj kmalu krepko utrujati. Kot gledalec postaneš užaljen, da so te podcenjevali.

Gledališče kot umetnostna zvrst je odprto za vsakršno tematiko, za vsak stil, za raznovrstno publiko – le nekaj se v njem ne sme zgoditi: dolgčas. Predstava je pokazala pravzaprav zanimiv razkorak med dobro igro in slabim režijskim konceptom.

S. W.

Anica Ressmann-Lesjak:

A Če se pomena našega jezika ne bomo zavedali že sami doma v družinah, so pozneje vsi naporji zelo težki oziroma dostikrat tudi zaman. Ne gre samo za dobro obvladanje jezika. Gre za odnos do njega. Le kar človek ljubi s srcem kot svojo materinščino, to lahko postane bistveni del njegove osebnosti. Gre za to, da človek dejansko lahko misli, čuti, dela in govori v tem jeziku. Sedanje razmere v Evropi ne dovoljujejo nobenih izgovorov, nasprotno: čim več jezikov znaš, več veljaš. In da se otrok najlažje nauči dveh, celo treh in več jezikov, to pa je tudi jasno. Takih pozitivnih primerov je veliko. Če so korenine zdrave, sta lahko zdravi tudi deblo in sad.

Vsi smo lahko ponosni na naš jezik, zato ga čimbolj uporabljajmo ... Koliko različnih obrazov nas je zbranih tu na odru. Ali ne bi bilo lepše, če nas bi bilo še več? Prepričana sem, da je tukaj v dvorani skri-

tih še mnogo talentov – pevcev, tamburašev – a nam manjka še marsikateri od vas. Kje ste učenci naše osrednje izobraževalne ustanove; ali vas čakamo zaman? Ni dovolj samo govoriti in kritizirati, za narodov blagor se je treba včasih tudi žrtvovati. Vabim vas, prosim vas, dragi starši, dediji in babice, pošljite nam vaše otroke in vnuke. Vse tri naše skupine bi bile naraščaja vesele in hvaležne. Pristopite k društvu, aktivno sodelujte v njem in prispevajte svoje ideje in svoj delež k razcvetu te naše društvene družine.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 30. 10.

- TINJE, v domu – Katoliški dom prosvete Sodalitas
19.00 Pogovorni večer: Tiffany. Voditeljica: Edeltraud Führer
CELOVEC, v Modestovem domu
19.30 Igra »Figole, Fagole«. Nastopa: Mladinska gledališka skupina SPD »Bilka« iz Bilčova
ŠENTJANŽ, v k & k – k & k in SPZ
20.00 »Giordano Bruno« (Vili Ravnjak). Režija: Marijan Hinteregger; igrajo: Pavle Ravnohrib, Miha Kap in Marijan Hinteregger
VETRIN, pri Marhofu – Kulturherbst in Viktring
20.00 »Von Schneekanonen und Transilawinen«, bere Hans Haid

PETEK, 31. 10.

- BOROVLE, na Glavnem trgu – občina Borovlje
14.00 Kmečki trg – prodaja kmečkih pridelkov
BAJTIŠE, na pokopališču – Zveza koroških partizanov
15.00 Osrednja svečanost v spomin padlim za svobodo; polaganje vencev, govor, pevski zbor in recitatorji
ROŽEK, v galeriji Šikoronja
19.00 Odprtje razstave »Armin Guerino – Meine Bilder«. Razstava bo odprta do 29. novembra 1997

TOREK, 4. 11.

- ŠENTPETER pri Šentjakkobu, VŠGP – k & k in SPZ
18.00 Tečaj: »Polnovredni menu«. Vodja: Natascha Partl; prispevek: 150,-; prijave po tel.: 0463/514300-22 ali 04228/3796
ŠENTJAKOB, v Regionalnem centru
19.30 Heilbare Krankheiten – Unheilbare Patienten. Predavanje in pogovor v nemščini; predava: mag. Kassimir Dimowa

SREDA, 5. 11.

- ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD v Šmihelu
19.30 Predavanje »Obolenja krvnega obtoka in njegovo zdravljenje z vidika Kneippove terapije«; predava: dr. Štefan Jelen

ČETRTEK, 6. 11.

- TINJE, v domu – Katoliški dom prosvete Sodalitas
9.00 Prehladno obolenje – Terapijske metode iz homopatskega vidika

PETEK, 7. 11.

- CELOVEC, pri Joklnu, Badg. 7 – »Mauthausen-Aktiv Kärnten«
18.00 Ustanovitveni občni zbor »Mauthausen-Aktiv Kärnten«
ŠENTJANŽ, v k & k
19.30 Občni zbor Delovne skupnosti avstrijskih narodnosti v SPÖ
VOGRČE, pri Florjanu – KPD Vogrče in okolica
19.30 Martinovanje s plesom. Igra: Ansambel Gašperji (mladi Avseniki)

SOBOTA, 8. 11.

- ŠENTPETER PRI ŠENTJAKOBU, v kapeli zavoda šolskih sester
19.00 Koncert slov. duhovnih pesmi. Nastopa: Komorni zbor RTV Slovenija; prireditelji: KKZ, farna skupnost Šentjakob; SPD »Rož«; cerkveni zbor Šentjakob
OBRISKO, pri Kovaču – EL Železna Kapla
20.00 Martinovanje s koncertom in plesom. Program: Koncert MePZ iz Sel; ob 21. uri ples z ansamblom »ROSA«

NEDELJA, 9. 11.

- ŠENTJANŽ, v k & k – k & k in SPZ
10.30 »Kozlovska sodba v Višnji gori«. Gostuje: Mladinska lutkovna skupina KPD Šmihel; režija: Matija Milčinski
LOČE, pri Pušniku v Ratenčah – Zveza slovenskih izseljencev
14.00 Redni občni zbor ZSI v okviru 55-letnice pregona

PETEK, 14. 11.

- ŠENTJANŽ, v k & k – k & k in SPZ
20.00 Gledališče »Die Präsidentinnen« (Werner Schwab). Gostuje: Projekttheater Vorarlberg

SOBOTA, 15. 11.

- CELOVEC, v domu sindikatov – ÖGB-Haus – Maturantje Dvojezične trgovske akademije
19.30 Maturanski ples
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD v Šmihelu
19.30 Martinovanje z vinom in pečenim kostanjem. Nastopa: kantavtor Andrej Šifrer
ŠENTJANŽ, k & k – k & k in SPZ
20.00 Koncert »Mampitraka« Mahaleo (Madagaskar)

Smo špedicija in mednarodno transportno podjetje. Iščemo sodelavce za sledeča delovna mesta:

- 1 **disponenta/disponentko** za prevoze v zahodno in jugovzhodno Evropo
- 1 **nameščena/nameščenka** s trgovsko izobrazbo in znanjem računalništva
- 1 **vajenca za pisarno ali vajenca za poklicnega šoferja** z zanimanjem za tehniko

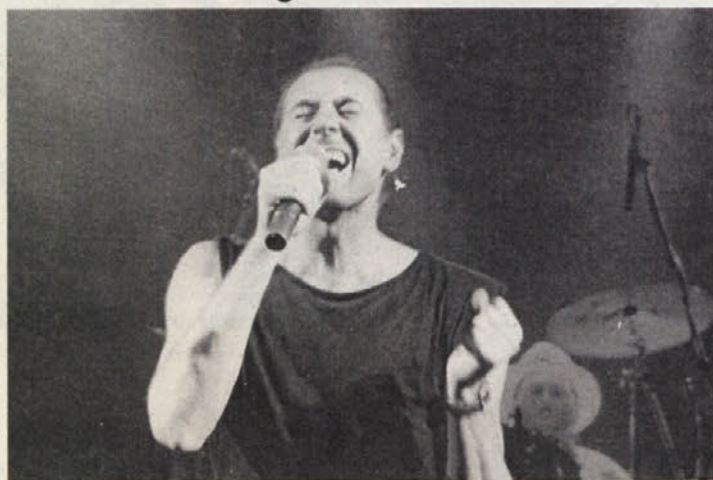
Če imate veselje do tega poklica in obvladate oba deželna jezika, nam pošljite podlage na naslov:

STENENIK TRANS
Ges. m. b. H.

9141 DOBRILA VAS, telefon 04236/2010-12

OSREDNJI KONCERT SPZ

»Žive naj vsi narodi ...«

Kurt Ostbahn (z »navadnim« imenom Vili Resetarits) ki je letos že nastopil v Šentjanžu v Rožu s samostojnim koncertom, je izredno angažiran bореc proti rasizmu, predsodkom in diskriminaciji. Foto: SV

LETOŠNJI osrednji koncert SPZ, ki bo v velikovškem gradu, v **nedeljo, 16. novembra, ob 19. uri**, bo postregel s samimi »cukrčki«. Nekaj domačega in nekaj uvoženega bo nedvomno ustvarilo zanimivo akustično mešanico, ki bo presegla običajne tovrstne prireditve

Od domačih zborov bo nastopili uspešni Oktet Suha, ki je nedavno tega dobil evropsko nagrado za ohranjanje ljudske pesmi, potem MoPZ SPD »Trta« iz Žitare vasi, pa še Komorni zbor SPD »Borovlje«, ki je še relativno mlad, saj je imel prvi nastop aprila letos. Zvezdi tega koncerta pa bosta brez dvoma Kurt Ostbahn (slika) in njegova mati Angela, ki sta se rade volje odzvala vabilu za nastop (kot vemo je bila na Angelo Resetarits naslovljena ena od pi-

semskih bomb). Posebno glasbeno poživitev pa bodo ustvarili pevci z Madagaskarja, ki pojejo v svojem jeziku. Skupina Mahaleo je postala nekaj simbol madagaške identitete in že vrsto let nastopa pred mnogostevilno publiko.

Zveza slovenskih

žena vabi na dvodnevni seminar v Umag od 7. do 9. novembra 1997

TEMA: SOŽITJE

Informacije prejmete pri ZSZ, 0463/514300-40 (Milka Kokot)

PRAZNUJEJO

Marta Kreutz z Blata – rojstni dan; Herta Kumer z Bistrice – rojstni dan; Šiman Dlopst z Dvora – rojstni dan; Karl Wutte iz Breške vasi – rojstni dan; Marija Rupitz iz Pogreč – rojstni dan; Katarina Dovjak iz Podgrada – 80. rojstni dan; Šiman Male iz Celovca – dvojni praznik; Veronika Wrulich z Radiš – 90. rojstni dan; Brigita Knez iz Goselne vasi – 57. rojstni dan; Flori Koschat iz Podgorij – rojstni dan; Brigita Dovjak iz Podgrada – rojstni dan in god; Uršula Male iz Sel – 90. rojstni dan;

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 2. 11.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 3. 11.

3.35 ORF 2 (Ponovitev)
15.55 TV SLO1 (Ponovitev)

I Sosedski radio – predaja

podpisov zveznemu kanclerju in vodstvu ORF

I »Gora živi« – rudniki pod Dobračem

I Po poteh lesenih tablic, ki so jih v Selah in okolici ljudje postavili na krajih nesreče

I Pesem v spomin na pokojnico z Libuškega puela Milko Hartman

ČESTITKE

Na salzburški univerzi je zaključila doktorski študij prava mag. Jasna Zwitter-Tehovnik, absolventka slovenske gimnazije. Napisala je obsežno disertacijo o francoskem in avstrijskem pravu tujcev. Mladi doktorici, ki v teh dneh praznuje 22. rojstni dan, iskreno čestitamo in ji želimo veliko uspeha!

Na dunajski univerzi je konec junija 1997 končala študij prava absolventka slovenske gimnazije Simona Iskra. Svečana podelitev diplome je bila v sredo, 22. oktobra 1997, v slavnostni dvorani univerze na Dunaju.

Novopečeni mladi magistri čestitajo vsi domači ter sorodniki in znanci, čestitkam pa se pridružuje tudi uredništvo SV!

Tatjana Trampusch iz Doba pri Pliberku, absolventka slovenske gimnazije, je pred nedavnim na graški univerzi zaključila študij slovenščine in francoščine. Mladi magistri iskreno čestitajo vsi domači, čestitkam pa se pridružuje tudi uredništvo SV!

Kristina Korenja – Jančičeva iz Trebelj pri Šmarjeti – 90. rojstni dan; Justa Mak iz Borovelj – okroglo obletnico življenja; Franci Pegrin, Mici Uznik in Franci Mak iz Sel – rojstne dneve; Katri Magek iz Svetne vasi – rojstni dan in god; Toni Kajžnik iz Rožeka – rojstni dan; Ana Zablatnik iz Biljovsa – rojstni dan; Ludvik Ogrš iz Lipic – rojstni dan; Franc Kukovica iz Sel v Žitari vasi – rojstni dan; Ančka Kokot iz Celovca – rojstni dan, Vanda Raunacher iz Kopra – rojstni dan. Vsem slavlencem čestitamo!

SLOVENSKI VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TEŠTEVILKE Sonja Wakounig

ODGOVORNI UREDNIKI

Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo

Mirko Štukelj (-32) ... šport, oglasi

Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba

Tajništvo Urška Brumnik (-14)

Naročniška služba Milka Kokot (-40)

Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATEL IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

TURIZEM

»Slovenski teden« pri Gerngrossu v Celovcu

CENTER za promocijo turizma Slovenije bo med tretjim in enajstim novembrom letos v prestižni celovski veleblagovnici predstavil slovensko turistično gospodarstvo in kulturno dediščino.

Cilji prireditve bo predvsem interaktivna turistična, gospodarska in kulturna predstavitev Slovenije, s katero bodo opozorili na pestrost in raznovrstnost slovenske turistične ponudbe in predstavitev programov za obdobje jesen – zima – pomlad.

Predstavitve bo potekala v trgovski hiši Gerngross na Pavličevi ulici 11. V pritličju bo informativna točka Centra, v prvem nadstropju bo predstavljena ponudba slovenskih vin, programi vinskih cest in vinska degustacija (podjetje VIVAT) ter predstavitev naravnih zdravilišč in igralništva. Casino Bled bo vabil k igri Black Jack za stavo enega šilinga – izkupiček bo šel v humanitarne namene. V drugem nadstropju bo keramična delavnica in dela Barbare Plevnik iz Ljubljane, v podpritličju pa bo podjetje Soča-Raft predstavilo športne panoge.

V četrtek, 6. novembra, bo »Dan Ribnice« – za obiskovalce bosta nastopila krošnjar in lončar. Poleg njiju še plesna šola Kazina, obiskovalci pa

TRNJA VAS

Za demokratično in mirno Avstrijo

ŽE DOLGOLETNA tradicija je, da se člani, sorodniki in somišljeniki Koroške zveze taboriščnikov (KZ-Verband) ob nacionalnem prazniku ob spomeniku Republike Avstrije spomnijo na žrtve za neodvisno, svobodno in demokratično Avstrijo.

Vsi govorniki, med njimi tudi predsednik ZSO in sosvetar za koroške Slovence Marjan

Sturm (na sliki levo), so opozorili na težek boj antifašistov proti uničevalni mašineriji 3. rajha in podkrepili pomen zgodovinskih izkušenj antifašističnega boja za mlajše generacije. Fašizem, totalitarizem in rasizem še niso dokončno premagani, vedno spet se pokažejo v spremenjeni zunanji podobi širom sveta. Treba bo tudi v prihodnosti nenehno

svariti pred najbolj mračno dobo v zgodovini človeštva in gojiti pogovorno kulturo med generacijami.

Govorniki so tudi kritizirali mačehovski odnos uradne Koroške do antifašistov obeh narodnosti, ki se zrcali v odsotnosti visokih političnih predstavnikov dežele na vsakoletni proslavi.

M. Š.

bodo poskusili pršut. Dan kasneje bo v Gerngrossu nastopila glasbena skupina »Glasbeniki – A band from home«, v soboto pa otroška folklorna skupina Bohinj iz Bohinjske Bistrice. Tega dne bodo obiskovalce in razstavljalce nagovorili celovski župan Scheucher, vicekonzul R Slovenije Vrevec in predstojnik centra Gerngross.

Priznani slovenski slikar France Slana bo za »Slovenski teden« podaril sliko, ki se bo ves teden licitirala, izkupiček pa bo šel v humanitarne namene. Ves teden bo na ogled tudi izdelovanje čipk.

LOČE OB BAŠKEM JEZERU

Slovo od mladega očeta

Komaj dobro leto je minilo in Kvnovič je kruta smrt segla po mladem življenju domačina. Lani je zahrbtna bolezen pobrala mladeniča Kristijana Wrolich, tokrat pa je zadelo moža in očeta Hanesa Urschitza v njegovih najboljših letih, starega komaj trideset let. Šele pred mesecem dni je bil postal oče ter si je s

svojo življenjsko družico z vso ljubeznijo in vnemo začel ustvarjati domače ognjišče. Bil je velik ljubitelj gora, dobro izurjen in izkušen planinec, preudaren v svojih podvigih. Tudi pri zadnjem v Karnskih alpah je s prijatelji pravočasno spoznal nevarnost početja, a mu je na povratku spodrsnilo in strmoglavil je v skalni prepad.

Izhajal je iz zavedne Foltove družine v Dobju, kjer je doraščal kot drugi od treh otrok. Izučil se je za električarja, nato vstopil v službo pri carini, se dokončno izsolal za obmejne orožnike ter nazadnje služboval na Korenu

skem sedlu. V otroških letih se je z bratoma dolga leta udeleževal v kulturnem življenju SPD »Jepa – Baško jezero« in igral v tamburaškem ansamblu Erike Wrolich. Bil je skromen, marljiv, priazen in povsod priljubljen fant. Kakor njegov starejši brat se je tudi Hanes rad ukvarjal s športom in bil kar precej uspešen. Resno in vestno se je pripravljaj na življenje, vsakomur je rad ustregel, če je le mogel, bil je dober in zanesljiv prijatelj.

V sredo, 22. t. m., je rajni Hanes Urschitz nastopil svojo zadnjo pot na pokopališče v Ločah. Velika je bila množica, ki se je prišla posloviti od mladega moža. Številni svojci, sorodniki, prijatelji in znanci ter nepregledna vrsta zastopnikov žendarmrije in carine, pa tudi obmejne službe iz Slovenije, so spremljali krsto v prenapolnjeno cerkev v Ločah. Pogrebne obrede je opravil domači župnik mag. Stanko Olip v obeh deželnih jezikih. Sam velik ljubitelj gora je močno ganjen orisal lik pokojnika kot vzornega človeka in vestnega uslužbenca. Tudi predstojnik deželnega žendarmerskega poveljstva za Koroško ter predstojnik obmejne službe na Korenu sta z besedami zahvale podčrtala vrline ponesrečenega tovariša.

Mašo zadušnico sta z žalostinkami polepšala cerkveni pevski zbor in tamburaški ansambl iz Loč. Ko so mu nekdanji tovariši zaigrali v slovo prelepo domačo vižo »Lipa zelenela je ...«, skoraj ni bilo očesa, ki bi ostalo suho. Orožniška godba je spremljala pogrebni obred pri mrliški veži ter se ob odprtem grobu poslovila od pokojnega Hanesa z »Dobrim tovarišem« ter s koroško deželno himno.

Naj v miru počiva v domači zemlji ob vznožju sive Jepe!

F. Č.

OBMEJNA vas Libeliče pri Dravogradu praznuje letos 75 let od ponovne priključitve matičnemu narodu, kar je bil izjemen dogodek v novejši politični zgodovini. Na slovesnosti 19. oktobra so vaščani pozdravili v svoji sredi tudi predsednika države Milana Kučana, ki je v nagovoru izrazil priznanje Libeličanom in med drugim govoril o omejevanju pravic slovenski narodni manjšini v Avstriji ter o avstrijskem pogojevanju glede priključitve Slovenije Evropski uniji.

O dogodkih pred koroškim plebiscitom, med njim in po njem sta Koroški pokrajinski muzej Slovenj Gradec in občina Dravograd izdala zloženko, ki jo je skupaj z razstavo pripravil zgodovinar Marjan Kos. Nekaj povzetkov: Po koncu prve svetovne vojne in po razpadu Avstro-Ogrske se je o državni meji med Avstrijo in Jugoslavijo odločalo na mirovni konferenci v Parizu. Države zmagovalke so Koroško (razen Mežiške doline in Dravograda z okolico) razdelile na cono A in B ter določile plebiscitarno odločanje. V primeru, da bi se v cono A odločili za Avstrijo, bi

LIBELIČE

Vas, ki je prišla v zgodovino

Stalna razstava k koroškem plebiscitu v župnišču v Libeličah

Foto: SV

plebiscit v severni coni ne bil več potreben. Cono A z boroveljskim in velikovskim okrajnim glavarstvom, kamor so spadale tudi Libeliče, je tvorilo pretežno slovensko govoreče prebivalstvo. Junija 1919 ustanovljeni Narodni svet za Koroško v Velikovecu, ki je imel za cilj zedinjeno Slovenijo, vodil pa ga je general Rudolf Maister, se je otepal z denarnimi težavami. Slabo gospodarsko stanje jugoslovanske države se je močno odražalo tudi tu, meja med conama je prekinila človeške ve-

zi in trgovino, nastopila je močna nemška propaganda – te in druge okoliščine so vplivale na izid plebiscitnega glasovanja v prid Avstriji. Vaščani Libelič pa se s tem niso sprijaznili. Marjan Kos:

»Državna meja je potekala dva kilometra pod vasjo. Libeličani so takoj po priključitvi k Avstriji doželi, da kot Slovenci v tej državi nimajo prihodnosti. Že prvo noč je nekaj pogumnih fantov pod vasjo izruvalo mejne kamne, v naslednjih dneh in mesecih pa izkazalo svoje porenje in hotenja še na razne druge načine. V obrambo pred nemčurji in orožniki so organizirali vaško stražo in pri zavednih kmetih po hribih prirejali družabne večere s petjem slovenskih ljudskih pesmi. Takratni libeliški emigranti, župnik Anton Vogrinec, šolski upravitelj Janko Gačnik in šolski nadzornik Rudolf Mancin so iskali pomoč pri slovenski vladi. Vsa zadeva je dobila tolikšne politične razsežnosti, da se je

vmešala mednarodna razmejitevna komisija, ki je imela prav v Dravski dolini proste roke glede določitev meja. Mirovna pogodba je namreč določala, da mora državna meja potekati med Košenjakom in Strojno, južno od Labota pa jo je bilo mogoče spreminjati. Na razmejitveni konferenci leta 1922 v Mariboru so sklenili, da bodo Libeliče priključili Jugoslaviji, v zameno pa bo Avstrija dobila območje levo od Drave (Šentfloreški vrh in Zakamen), ki je bilo poseljeno pretežno z nemško govorečim prebivalstvom.

30. septembra 1922 je jugoslovanska obmejna straža zasedla Libeliče, oktobra pa so bile opravljene še zadnje formalnosti. S tem so bile uresničene želje Libeličanov, za katere so se borili polne dve leti.

V kraju imajo odslej stalno muzejsko zbirko o koroškem plebiscitu, ohranjajo pa tudi drugo kulturno-zgodovinsko dediščino kot so kostnica, pa stara Cehnerjeva trgovina in kovačija, vas pa slovi tudi po znameniti krompirjevi juhi.

Samo Šavc

NOGOMET

SAK objet v kompleks – spet poraz doma 1:3 (1:1)!

SAK: Mallegg, S. Sadjak, A. Sadjak, Zankl, Kircher, Vrabac (82. Lessnig) Roy, Koreimann (52. Kesselbacher), Kuttig, Hajdini (72. Oraže), Kudler.
Gol za SAK: H. Kudler (29.), izključen: Kircher (60.) rumeno-rdeči karton
 Trnja vas: 600 gledalcev, sodnik Aichholzer.

TRENER Pliberka F. Polanz je imel prav, ko je pred derbijem napovedal zmago svojega moštva. Napetost pred in med tekmo je bila res velika, saj se je na stadionu v Trnji vasi zbralo okrog 400 pliberških navijačev.

Kot v prejšnjih tekmah so tudi tokrat gostje prišli v vodstvo po nespametni napaki vratarja Mallega. Toda samo nekaj minut navrh je H. Kudler s strelom z glavo izenačil. Po pavzi se je nervoza celo stopnjevala, Pliberk je igral trdo in napadalno, nevarni in hitri Miklau pa je z lepim golom povišal na 2:1 za goste. Po izključitvi Kircherja v 60. minuti so Pliberčani prevzeli komando in preko kril stiskali obrambo SAK. V 80. minuti je Miklau spet poslal žogo v

Napetih akcij je bilo veliko

Foto: SV

mrežo in Pliberku zagotovil zaslužno zmago.

Vzrokov za poraz SAK pa je kar več: eden je gotovo ta, da premalo igra preko kril s hitrimi napadi, ter dejstva, da sta manjkala rutinirana igralca M. Sadjak in M. Smid, da se nobeden od napadalcev ne upa streljati iz daljave, dodatno pa še neizkušenost mladih, vendar zelo talentiranih igralcev.

Prihodnjo nedeljo, 2. novembra, igra SAK zadnjo tekmo v jesenskem krogu na tujem proti St. Florianu (ob 15. uri).

REGIONALNA LIGA

1. Voitsberg	12	9	1	2	20:9	28
2. Gratkorn	12	7	3	2	24:13	24
3. St. Florian	12	5	5	2	20:8	20
4. Leibnitz	12	5	4	3	14:12	19
5. Austria/VSV	10	4	5	1	18:8	17
6. SAK	12	4	5	3	18:14	17
7. Grieskirchen	12	5	2	5	22:19	17
8. Rapid Lienz	12	5	1	6	16:19	16
9. Pliberk	12	4	4	4	16:20	16
10. WAC	12	4	3	5	22:16	15
11. Pöllau	12	4	2	6	14:20	14
12. Flavia Solva	11	3	3	5	10:19	12
13. Zeltweg	11	2	2	7	7:17	8
14. Rohrbach	12	0	2	10	5:32	2

ŠTIRI TEKME – štirje porazi. To je porazna bilanca v zadnjih dveh tednih v tekočem odbojarskem prvenstvu. Dobljani so startali jesensko prvenstvo zelo senzacionalno z dvema zmagama zapored, vendar kot zdaj kaže je bil odhod vrhunskih igralcev kot npr. Visnapoua in Adzoviča nenadomestljiv. Novim mladim in zagnanim igralcem predvsem manjka izkušnost. Tudi prepoved igranja v dvorani v Šentpavlu je bila za klub hud udarec.

Po osnovnem krogu menedžer in igralec Martin Micheu še upa na uvrstitev med prvih šest in na kvalifikacijo za play-off tekmovanje.

Dobljani so ob koncu tedna na domačih tleh, igrali so v Wolfsbergu, izgubili dve tekmi, prvo proti PL Salzburg z 0:3 in drugo proti AC Innsbruck z 0:3 (-13/-8/-4).

ODBOJKA

SK Aich/Dob v krizi

Martin Micheu (desno) še upa

Foto: SV

Pokal za ženske

V pokalnem tekmovanju so Dobljanke na tujem premagale Otta-kring senzacionalno s 3:0. **M. Š.**

V soboto pokalna tekma

Nasprotnik Dobljanov v prvem srečanju za evropski pokal je moštvo Bosna Kalesinja.

Kapetan Martin Micheu: »Nasprotnika ne po-

znam, vem le toliko, da je zelo mlado moštvo in da so vsi igralci domačini. Poleg tega so zelo visoki, nobeden od njih pa še ni igral v reprezentanci. V imenu moštva prosim vse ljubitelje/ljubiteljice odbojke in tudi vse tiste, ki to še niso, da bi nas podprli v tej za nas zelo pomembni tekmi. Hočemo pokazati, da se naše moštvo lahko uveljavi tudi na evropski ravni.«

Tekma bo v soboto, 1. 11. ob 19. uri v telovadnici v Wolfsbergu. Za vse navijače in ljubitelje odbojke je to res edinstvena priložnost, da se udeležijo vrhunske tekme. Zato vsi v soboto v Wolfsberg!

M. T.

ZVEZNA LIGA

1. Donaukraft	9	9	0	0	27:2	18
2. PL Salzburg	9	8	0	1	24:4	16
3. Union Enns	9	7	0	2	22:8	14
4. SVS/Sokol V	9	5	0	4	17:15	10
5. Gleisdorf	9	4	0	5	15:16	8
6. AC Innsbruck	9	4	0	5	14:16	8
7. SK Aich/Dob	9	3	0	6	11:23	6

NOGOMET

SAK U 12 viceprvak!

Jakostna skupina U 12 centra Pliberk, katero vodi in trenira Bernard Olip, je na finalnem tekmovanju pretekli konec tedna v Beljaku osvojilo odlično mesto koroškega viceprvaka.

V kvalifikacijskem krogu so premagali Lendorf s 3:0 in Irschen z 2:0. V finalu pa so podlegli domačemu moštvu VSV z 1:0.

Viceprvaka tvorijo nogometaši prve generacije centra, ki je bil ustanovljen pred petimi leti. Do uspeha pa je bila dolga in naporna pot. Mladinci kar trikrat tedensko trenirajo, na priprave na nogometno prvenstvo pa oddidejo dvakrat. Naraščaja za člansko ekipo SAK pa se ni treba bati. **M. Š.**

NAVTIK KLUB »KOROTAN«

Privabiti tudi mladino

Navtik klub »Korotan« je na rednem občnem zboru pretekli petek ocenil delovanje v preteklem letu in izvolil novo predsedstvo.

Novoizvoljeni predsednik Lojze Dolinar je v svojem poročilu izpostavil izvedbo navičnega tečaja poleti, katerega so uspešno zaključili vsi udeleženci. Klub, ki je tudi član SŠZ, je gojil tudi stike z navičnimi klubi v Sloveniji.

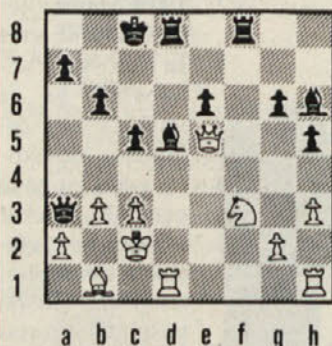
Eno od delovnih težišč kluba v prihodnjem obdobju bo mladinsko delo. Obstaja namreč ponudba Lige za Primorsko, ki vabi našo mladino na tečaj na slovensko obalo. V načrtu je tudi navezava stikov z navičnimi klubi Slovencev v Italiji.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 93

Silvo Kovač

Bulan – Petrov / SZ 1962

Položaj črnega je ugodnejši, saj ima odprte d in f linije ter aktivna lovca, ki delujeta po poševnicah na belega kralja.

Na občnem zboru so bili izvoljeni še naslednji člani: Franc Wutti (podpredsednik), Ivan Lukan (tajnik), Danilo

Na potezi je črni, ki sproži napad svojih figur na belega kralja. Zaključek partije vam postreže z lepo matno sliko!

Rešitev štev. 92

Že po prvem šahu bele trdnjave 1.Th8+ Kg6 izgleda, da se črnemu kralju ne more zgoditi nič hudega. Toda kakšno presenečenje ga čaka po šahu belega kmeta 2.f5+! ef5 3.Dh6:++! Žrtev dame in črni kralj se znajde v matu po izsiljenem 3...gh6 4.Tag8 mat!

Prušnik (blagajnik), Franc David, Renata Dolinar in Leopold Smolej.

I. L.

Izidi ostalih tekem:

Prvi poraz je doživela Austria/VSV na tujem proti leaderju Voitsbergu z 0:3 (0:0). WAC je doma visoko premagal Flavio Solvo s 5:0 (1:0), Lienz pa je izgubil na tujem proti Pöllau z 1:2 (0:1). **M. Š.**

KOROŠKI RAZREDI

■ PODLIGA VZHOD:

Oberdrauburg – Bilčovs 1:0 (0:0)

1. Bleiberg	13	10	3	0	40:8	33
2. Landskron	13	9	2	2	48:11	29
3. Šmohor	13	7	4	2	26:9	25
4. Vernberk	13	7	2	4	20:18	23
5. Oberdrauburg	13	7	0	6	20:21	21
6. Bilčovs	13	6	2	5	20:14	20
7. Bače	13	5	3	5	23:23	18
8. Irschen	13	4	2	7	18:26	14
9. Radenthein	13	3	5	5	14:22	14
10. Baldramsdorf	13	4	2	7	10:31	14
11. ASV Lienz	13	3	3	7	9:19	12
12. Weißenstein	13	3	3	7	17:30	12
13. Brnca	13	3	2	8	11:31	11
14. Winklarn	13	1	5	7	9:22	8

1./2.11.: Weißenstein – Bilčovs

■ 1. RAZRED D:

Šmihel – St. Leonhard 5:1 (2:0)

Vovbre – Globasnica 2:2 (2:0)

Grebini – Žel. Kapla 1:2 (1:0)

Klopinj – Žitara vas 0:0

1. Globasnica	13	7	3	3	27:16	24
2. Vovbre	13	6	5	2	25:14	23
3. Klopinj	13	5	8	0	19:11	23
4. St. Stefan/L.	13	6	4	3	15:12	22
5. Šmihel	13	6	3	4	26:17	21
6. Žitara vas	13	6	3	4	22:14	21
7. Železna Kapla	13	6	3	4	24:17	21
8. Grebini	13	5	5	3	20:15	20
9. Ma. Rojach	13	4	6	3	19:18	18
10. Eitweg	13	4	5	4	20:13	17
11. St. Leonhard	13	4	3	6	15:22	15
12. Ruda	13	1	6	6	10:19	9
13. Frantschach	13	2	2	9	11:38	8
14. Labot	13	0	2	11	6:33	2

1./2.11.: Žitara vas – St. Leonhard, Šmihel – Ruda, Frantschach – Globasnica, Vovbre – Železna Kapla

■ 2. RAZRED C:

Kriva Vrba – Sele 4:2 (0:2)

Kotmara vas – Treffen 5:1 (2:0)

Šentjakob – Pošta 3:0 (2:0)

1. Poreče	12	7	5	0	25:5	26
2. Kotmara vas	12	7	3	2	32:17	24
3. Dholica	12	7	3	2	27:13	24
4. Rožek	12	7	2	3	24:19	23
5. Treffen	12	5	4	3	25:19	19
6. Kriva Vrba	12	6	1	5	22:17	17
7. Donau	12	5	2	5	28:25	17
8. Šentjakob	12	5	0	7	15:25	15
9. DSG Sele	12	4	2	6	20:25	14
10. Pošta	11	3	3	5	12:18	12
11. Ledince	11	2	5	4	15:20	11
12. HSV	12	1	4	7	9:20	7
13. Osjeje	12	0	2	10	14:45	2

1./2.11.: Dholica – Sele, Šentjakob – Ledince

■ 2. RAZRED D:

Eberstein – SAK II 2:0 (1:0)

1. KAC 12 10 1 1 31:16 31

2. Gurk 12 8 2 2 27:14 26

3. Oberglan 12 7 2 3 22:11 23

4. SAK II 12 7 1 4 36:19 22

5. St. Urban 12 6 0 6 17:33 18

6. Guttaring 11 5 1 5 14:17 16

7. Steuerberg 12 4 3 5 21:19 15

8. Weitensfeld 12 3 4 5 14:19 13

9. Kraig 12 3 2 7 18:24 11

10. Eberstein 12 3 2 7 13:32 11

11. Ulrichsberg 10 2 4 4 12:14 10

12. Kappel 11 2 4 5 12:16 10

13. Straßburg 12 2 2 8 17:30 8

1./2.11.: Gurk – SAK II

■ 2. RAZRED E:

Rikarja vas – Galicija 3:1 (0:1)

Dobrla vas – Mauterdorf 2:0 (1:0)

Važenberk – Djekše 0:3 (0:0)

Preitenegg – Žvabek 0:0

Šentpeter/V. – Pliberk II 2:0 (1:0)

1. Rikarja vas 13 10 3 0 43:10 33

2. Sinča vas 13 10 3 0 43:13 33

3. Tinje 13 10 2 1 46:12 32

4. Reichenfels 13 9 0 4 28:16 27

5. Djekše 13 6 2 5 41:25 20

6. Galicija 13 4 6 3 20:21 18

7. St. Marg./L. 13 5 3 5 19:20 18

8. Šentpeter/V. 13 4 4 5 25:33 16

9. Dobrla vas 13 3 3 7 15:26 12

10. Pliberk II 13 3 3 7 15:26 12

11. Žvabek 13 1 7 5 14:23 10

12. Preitenegg 13 2 3 8 10:27 9

13. Važenberk 13 2 2 9 10:35 8

14. Mauterdorf 13 0 2 11 10:50 2

1./2.11.: Pliberk II – Tinje, Rikarja vas – St. Margarethen, Reichenfels – Djekše, Važenberk – Galicija, Dobrla vas – Žvabek